

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Til Kontrollutvalget i Ål kommune:

Edvin Ræstad, Borgny H. Andersson, Torleiv Dengerud, Kjersti Elise H. Løyte, Jan Egil Grue

Møtetid:	Torsdag 07. september 2023, kl. 09.00 – 13.00
Møtested:	Møterom «Kommunestyresalen», Tingstugu i Ål
Møteform:	Møtet gjennomføres fysisk på kommunehuset, med mulighet for deltakelse via Teams <ul style="list-style-type: none">– K-utvalgsmedlemmer må delta fysisk– Revisorer fra Viken kommunerevisjon IKS og evt. andre møtedeltakere kan delta via Teams– <i>Møtedeltakelse via Teams må avtales med k-utvalgssekretær på forhånd</i>
Behandling:	Sak 21-29/23

DAGSORDEN:

Godkjenning av innkallingen og saklisten

Orienteringer:

Kl. 09.00 – 09.15 Orientering fra ordfører om aktuelle saker/temaer.

Møtet vurderes lukket med hjemmel i kom.loven. § 11-5, jf. off.lova. § 24.

Kl. 09.15 – 09.30 Orientering fra rådmann om aktuelle saker/temaer.

Møtet vurderes lukket med hjemmel i kom.loven. § 11-5, jf. off.lova. § 24.

Saksliste:

Sak 21/23	Praktisering av anbudsregler i Ål kommune	2
Sak 22/23	Tilskudd til førstegangsetablerere i Ål kommune	2
Sak 23/23	FR-rapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» - Handlingsplan og status	3
Sak 24/23	Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) – resultat questback	5
Sak 25/23	Rapport «Eierskapskontroll Ål kommune» - ny behandling	6
Sak 26/23	Revisor informerer	10
Sak 27/23	Statusbrev – rapportering etter årsoppgjørrevisjon 2022	10
Sak 28/23	Forenklet etterlevelseskontroll 2022	11
Sak 29/23	Kontrollutvalgets budsjett 2024	12

Saker til orientering:

1.	Kommunestyre-vedtak vedr. årsregnskap 2022 for Ål kommune og Ål Kraftverk KF	14
2.	Revisjonsbrev 1 til Ål Kraftverk KF – Unn. Off.	14

Eventuelt:

Annet:

- Formell godkjenning og signering av møtebok fra 01.06.2023
- Neste møte: 20.11.2023

Eventuelle forfall meldes så raskt som mulig til sekretariatet.

Ål, 24.08.2023

For kontrollutvalgsleder

Hanne Heen Wengen (*sign.*)

Kontrollutvalgssekretariat for Ål kommune

Kopi sendt: Ordfører, rådmann, kommunens postmottak, Viken kommunerevisjon IKS

Kontrollutvalgssekretariat v/Hanne Heen Wengen, Trøimsvegen 9A - 3560 Hemsedal

E-post: hanne.wengen@gol.kommune.no

Mobil: +47 91 60 51 08 / Org.nr: 917 356 246 MVA / Firma e-post: hanne@hwengen.no

Kontrollutvalget i Ål kommune
MØTEINNKALLING

SAKSLISTE:

Sak 21/23	Praktisering av anbudsregler i Ål kommune
------------------	--

Dokumenter:

- Forespørsel fra kontrollutvalget til rådmannen, datert 03.05.2023

Saksopplysninger:

K-utvalget har mottatt en henvendelse fra en innbygger vedr. kommunens praktisering av anbudsregler. K-utvalget ønsker på generelt grunnlag å få nærmere innsikt i rutiner, regelverk og gjennomføring av anbudsprosessen.

Plan for møtet:

Kontrollutvalget anmoder rådmannen om gi en skriftlig tilbakemelding på nedenstående spørsmål, samt redegjøre for denne i møtet.

1. Er entreprenør og kommune bundet av avtalen ved gjennomføring av entreprisen.
2. Kan vilkår endres underveis i prosessen.
3. Dersom endringer skjer hvordan blir da et konkurransefortrinn sett på i forhold til andre anbydere.
4. Hvordan forholder kommunen seg til brukere etter inngått anbudsavtale.
 - a) Blir brukerne informert om regelverket i anbudet.
 - b) Inngår kommune/forbruker noen form for avtale som samsvarer med anbudsreglene til entreprenør.
 - c) Dersom vilkår endres hvordan forholder kommunen seg til bruker om endret vilkår.
 - d) Kan kommunen ensidig endre vilkår eller regler og pålegge bruker at disse skal bli fulgt.
 - e) Har kommunen hjemmel til å gi bruker pålegg om gjennomføring uavhengig av om dette avviker fra regelverket.
 - f) Har bruker mulighet til å klage på endrede forutsetninger – og hvordan fungerer prosedyrene for klagebehandling i et tilfelle der bruker klager.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 22/23	Tilskudd til førstegangsetablerere i Ål kommune
------------------	--

Dokumenter:

- Statistikk og oppsummering – Kommunalt tilskot til førstegangsetablerere i Ål kommune 2023

Saksopplysninger:

Kommunestyret i Ål vedtok 19.04.2023 – sak 29/2023, å tilby tilskudd til førstegangsetablerere mellom 18 og 40 år, som kjøper eller bygger bolig i kommunen.

Tilskudd pr. bolig ble satt til kr. 500 000,- med en bindingstid til 10 år, eller kr. 200 000,- med bindingstid 5 år.

I kommunestyret sitt møte 25.05.2023 – sak 45/2023, ble tilskuddet vedtatt endret til kr. 300 000,- pr. bolig og med 6 års bindingstid.

Av totalt 118 søknader har 61 fått tilskudd. Tilskuddet er gitt i mottaks-rekkefølge, og så sant kriteriene har vært oppfylt har søker fått tilskudd.

Plan for møtet:

Kontrollutvalget anmoder rådmann til å redegjøre for rapporten og retningslinjer for tilskuddet, herunder:

1. Hvilke tildelingsregler har tilskuddet og følges prinsippet for likebehandling?

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Kontrollutvalget i Ål kommune
MØTEINNKALLING

Sak 23/23 **FR-rapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» - Handlingsplan og status**

Dokumenter:

- Handlingsplan etter forvaltningsrevisjon 2022-2026 – Tilpassa opplæring og spesialundervisning
- Oppsummering frå prosessarbeid i oppvekstsektoren i Ål kommune med utgangspunkt i ei politisk bestilling

Saksopplysninger:

I kontrollutvalgets møte 08.02.2022 – sak 04/22 redegjorde forvaltningsrevisor Ann Heidi Jebsen for forvaltningsrevisjonsrapporten, herunder rapportens anbefalinger:

Rapportens anbefalinger pkt. 9.4:

«På bakgrunn av vurderingene vi har gjort, vil Viken kommunerevisjon IKS anbefale Ål kommune å sette inn tiltak for å:

- Sikre at både kommunen og de reviderte skolene har fokus på å etablere og implementere rutiner og retningslinjer for arbeidet med tilpasset opplæring.
- Sikre at skolene i praksis yter opplæring som er tilpasset den enkelte elevs evner og forutsetninger.
- Sikre at kommunen og skolene fortsatt har fokus på å informere foresatte tilstrekkelig og på en forståelig måte om forhold ved skolen som angår tilpasset opplæring og satsninger knyttet til det. Det være seg både skolens egne satsninger/tiltak og kommunale tiltak.
- Sikre at kommunen og skolene klargjør hvordan miljøveilederne skal brukes i skolen og hvordan deres kompetanse kan bidra til å ivareta elevenes rett til opplæring tilpasset deres evner og forutsetninger.
- Sikre at kommunen arbeider for å etablere et bedre system for skolenes og PPT samarbeid om arbeid og veiledning i forbindelse med tilpasset opplæring.
- Sikre at PPT og skolen samarbeider godt under utarbeidelsen av den sakkyndige.
- Sikre at PPT bistår skolen i arbeidet med å forstå og sortere tiltakene i den sakkyndige vurderingen.

Når det gjelder elevenes individuelle rettigheter til spesialundervisning, anbefaler vi kommunen å sette inn tiltak for å:

- Sikre at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger innen rimelig tid.
- Sikre at skolene treffer spesialundervisningsvedtak uten ugrunnet opphold etter at sakkyndig vurdering foreligger, at avvik fra tilrådingen fra PPT begrunnes og at elevens opplæringstilbud beskrives klart og tydelig.
- Sikre at det utarbeides individuell opplæringsplan kort tid etter at sakkyndig vurdering og vedtak om spesialundervisning foreligger og før spesialundervisning igangsettes, og at foresatte får tilsendt kopi.
- Sikre at skolene utarbeider årsrapport for alle elever som mottar spesialundervisning, samt at årsrapporten er konkret og gir en vurdering av elevens utvikling opp mot målene som er beskrevet i den individuelle opplæringsplanen.
- Sikre at skolene har oversikt over eventuelle avvik mellom planlagt og faktisk gjennomført spesialundervisning, samt at tapt spesialundervisning tas igjen dersom det er pedagogisk forsvarlig.

Anbefalingene gjelder både skolene som med i revisjonen, kommunen og PPT. Ettersom observasjonene på tvers av skolene er relativt like, mener vi rådmannen bør vurdere å selv undersøke om anbefalingene er relevante også for Ål kommunes to andre barneskoler.»

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i sak 04/22:

«Viken kommunerevisjon IKS har på oppdrag fra kontrollutvalget gjennomført en forvaltningsrevisjon basert på følgende problemstillinger:

1. Sikrer kommunen og de utvalgte skolene i Ål kommune at alle barn får et best mulig utbytte av opplæringen i fellesskapet i klassen?
2. Sikrer kommunen at elever som ikke har et tilfredsstillende læringsutbytte innenfor rammen av det ordinære og har krav på spesialundervisning får tilbud om det?
3. Skolens kompetanse på organisering, differensiering og gjennomføring av tilpasset undervisning og spesialundervisning.
 - Bruk av faglærte/ufaglærte lærere i spesialundervisningen.

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning», fra Viken kommunerevisjon IKS datert 24.01.2022, og redegjørelsen fra forvaltningsrevisor Ann Heidi Jebsen til etterretning.

Rapporten er et godt grunnlag for Ål kommune til å forbedre planverket, innarbeide rutiner og tiltak slik dette er beskrevet i saksutredningen i rapporten og rapportens anbefalinger i pkt. 9.4 og 9.5.

Kontrollutvalget vil følge opp rapporten videre fremover og anmoder rådmann om å utarbeide en fremdriftsplan for gjennomføring av tiltak iht. rapportens anbefalinger.

Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» fra Viken Kommunerevisjon IKS til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen omgående starte opp arbeidet med gjennomføring av tiltak iht. revisjonsrapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret oversender rapporten til sektorutvalg for kultur og oppvekst (SUKO) for videre behandling.»

Kommunestyret behandlet rapporten i sitt møte 21.04.2022 – sak 23/2022 og vedtok følgende:

«1. Kommunestyret tek rapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» fra Viken kommunerevisjon IKS til orientering.

2. Kommunestyret ber rådmannen starte arbeidet med gjennomføring av tiltak iht. revisjonsrapportens tilrådingar, og en tydeleg tidsplan for gjennomføring av tiltaka.

Kommunestyret ber rådmannen sørge for at tilrådingane i revisjonsrapporten blir teke inn i arbeidet med prosjektet «Oppvekst på Ål 2030.

3. Kommunestyret oversender rapportens til sektorutval for kultur og oppvekst (SUKO) og sektorutval for helse og omsorg (SHO) for vidare behandling.»

Kontrollutvalget har i flere etterfølgende møter i 2022 fulgt saken videre og fått redegjørelser om status i arbeidet med fremdriftsplan og med innføringen av tiltak.

I kontrollutvalgets møte 12.09.2022 – sak 21/22 var sektorleder for kultur og oppvekst tilstede og orienterte om SUKO sitt arbeid med prosjektet «Oppvekst 2030», samt arbeidet med forvaltningsrapporten og den betydning for det videre arbeidet i prosjektet.

Det var stilt spørsmål til oppvekstsektoren ift. hva planen svarer og ikke svarer ut. SUKO ville følge opp dette videre og hadde bedt om en orientering i januar 2023 om status med planen og håndtering av anbefalingene som forvaltningsrevisjonsrapporten peker på.

Rådmannen og kommunalsjef oppvekst Vegar Hoel redegjorde for bl.a.:

- Hvordan skal sektoren se ut i 2030 og hvordan organisere opplæring.
- Forvaltningsrevisjonsrapporten blir sett på som en del av kompetanseheving og brukes til faglig utvikling av sektoren.
- Det jobbes i kollektive prosesser og sammen finne gode løsninger, prøve ut og reflektere, og på denne måten prøve å endre praksis.
- Ift. kortsiktige tiltak er det arbeidet med bl.a. rutiner for spes.ped., plan for tilpasset opplæring og skriving av IOP. Felles kommunale spes.ped.-rutiner er innført.
- Kapasitetsutfordringer i administrasjonen har gjort det vanskelig å jobbe godt nok med handlingsplanen og er en av grunnene til at planen ikke er konkretisert med delmål. Arbeidet er en stor prosess og fordrer nok kapasitet.

Kontrollutvalget drøftet fremdriften og handlingsplanen og bl.a. følgende fremkom:

- K-utvalget er opptatt av at oppvekstsektoren iverksetter tiltak som er anbefalt i rapporten. Utvalget har forventninger til planen og forstår at mange av endringene vil ta tid å innføre, men det er også akutte problemstillinger som bør tas tak i relativt raskt.
- I handlingsplanen fremkommer ingen delmål og plan for arbeidet videre. Planen bør konkretiseres bedre på ulike tiltak, slik at kortsiktige og langsiktige tiltak kan hukes av etter hvert som de blir innført.

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

- Språket i handlingsplanen er vanskelig å forstå. Innholdet er ikke klart og tydelig nok og planen er så rund i formene at innholdet er vanskelig å få tak i. Planen bør utarbeides med et språk og form alle kan forstå.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

«Kontrollutvalget tar redegjørelsen fra SUKO-leder og kommunalsjef for oppvekst til orientering.

Kontrollutvalget anmoder om at en revidert handlingsplan utarbeides, som konkret innarbeider de anbefalinger som revisjonsrapporten påpeker.

Kontrollutvalget anmoder rådmannen om en statusoppdatering i saken, i sitt første møte i 2023.»

Saken var satt opp til en statusoppdatering 14.02.2023, men grunnet kapasitetsutfordringer i administrasjonen ble saken vedtatt utsatt. Saken ble ikke satt på sakskartet til møtet 01.06.2023 av samme årsak

Kommunestyret behandlet i sitt møte 17.08.2023 – sak 66/2023, «Handlingsplan etter forvaltningsrevisjon – Tilpassa opplæring og spesialundervisning».

Kommunestyret vedtok følgende:

«Ål kommunestyret tek Handlingsplan etter forvaltningsrevisjonen – Tilpasset opplæring og spesialundervisning 2022-2026 til orientering.»

Plan for møtet:

Kontrollutvalget anmoder rådmann om å redegjøre for «Handlingsplan etter forvaltningsrevisjon Tilpassa opplæring og spesialundervisning 2022-2026 og status.

Rådmann må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken og stille oppfølgings spørsmål i møtet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 24/23 Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) – resultat questback

Dokumenter:

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal føre kontroll med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Viktige verktøy i dette arbeidet er oppgaver som gjennomføres av kommunens valgte revisor, jf. kommuneloven (koml.) § 23-2:

- *Regnskapsrevisjon:* Revisjon av kommunens regnskaper gjennomføres som et fast oppdrag.
- *Forvaltningsrevisjon:* En systematisk vurdering av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Inkluderer bl.a. vurderinger av om ressursbruk, styringsverktøy og saksfremstilling er hensiktsmessig, jf. koml. § 23-3.
- *Eierskapskontroll:* En vurdering av om kommunens eierinteresser i selskaper forvaltes iht. regelverk, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. koml. § 23-4.

Regnskapsrevisjon utføres som et løpende oppdrag, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll utføres etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) av kommunens virksomhet og i kommunalt eide selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Formålet er at ROV skal gi et bilde av den mangefacetterte virksomheten i en kommune.

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Viken kommunerevisjon IKS utarbeider risiko- og vesentlighetsvurderingen, som baseres på grunnlag av dokumentanalyse, intervju/samtale med kommuneansatte, herunder kommunal ledelse, questback overfor politikere og administrativ ledelse, deretter gjennomføres en høring.

I kontrollutvalgets møte 13.04.2023 – sak 15/23 ble ROV på ny behandlet (tidl. behandling sak 33/22 og 15/23). Forvaltningsrevisor Tveter redegjorde for bl.a. følgende:

- I første halvår 2023 vil det sendes ut en spørreundersøkelse til nåværende medlemmer i k-utvalget og kommunestyret. Resultatet av spørreundersøkelsen vil bli presentert for k-utvalget før sommeren.
- I andre halvår 2023 vil revisjonen jobbe med dokumentasjon, statistikk og analyse mm. Samt intervjuer med nøkkelpersoner i administrasjonen.
- Belastningen på rådmann vil være liten. Det vil kun gjennomføres et møte med rådmann og administrasjonen hvor deres syn på hva som har risiko.

Kontrollutvalget vedtok fig.:

«Kontrollutvalget bestiller, av Viken kommunerevisjon IKS, en Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) for Ål kommune.»

Plan for møtet:

En av metodene i prosjektet er en questback-undersøkelse, som har blitt sendt ut til administrativ ledelse og politikere.

Forvaltningsrevisor anmodes om å redegjøre for resultatet av undersøkelsen.

Revisor må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken og stille oppfølgingsspørsmål i møtet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 25/23 Rapport «Eierskapskontroll Ål kommune» - ny behandling

Dokumenter:

- Eierskapskontroll Ål kommune
- Vedtak i Ål formannskap 07.08.2023 – sak 62/2023 Eierskapskontroll Ål kommune

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal føre kontroll med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Viktige verktøy i dette arbeidet er oppgaver som gjennomføres av kommunens valgte revisor, jf. kommuneloven (kompl.) § 23-2, herunder:

Eierskapskontroll:

Det ligger til kontrollutvalgets ansvar og myndighet iht. kommuneloven § 23-2 bokstav d) å påse at «det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)»

Eierskapskontroll dreier seg om kontroll av hvordan kommunen følger opp sitt eierskap i enten heleide eller delvis eide selskaper. Dette gjelder både aksjeselskaper og interkommunale selskaper.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Som f.eks.:

- Utøves eierskapet av selskapet opp mot etablerte normer for god eierstyring, kommunens vedtatte eierstyring generelt og spesifikke krav til styring i selskapet?
- Har kommunen utarbeidet og jevnlig revidert selskapets styringsdokumenter som eierskapsmelding o.l.
- Har kommunen etablert god kommunikasjon mellom kommunestyret og selskapet.
- Har kommunen gode rutiner for hvilken kompetanse og erfaring som legges til grunn ved valg av representant, og er det utarbeidet instruks for representanten?

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

I kontrollutvalgets møte 21.11.2022 – sak 32/22 vedtok utvalget å bestille en eierskapskontroll, men forventet rapportering innen sommeren 2023.

I kontrollutvalgets møte 01.06.2023 – sak 20/23 redegjorde forvaltningsrevisor Røren for eierskapskontroll-rapporten.

Kontrollutvalget vedtok følgende den 01.06.2023 i sak 20/23:

«Kontrollutvalget tar redegjørelsen og rapporten «Eierskapskontroll Ål kommune» til etterretning.

Kontrollutvalget oversender saken og rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Rapporten er et godt grunnlag for Ål kommune til å styrke og forbedre eierskapsmeldingen og eierskapsstyringen.

Kommunestyret ber rådmannen om å innarbeide tiltak i henhold til rapportens anbefalinger:

1. Ved neste revidering av kommunens eierskapsmelding bør det innarbeides krav til eierskapsstyring som kan bidra til å lukke svakheter. Eksempler på dette er bedre spesifisering av krav til rådmannens tilrettelegging for politisk styringsdialog. Videre krav til løpende vurdering av driften i det enkelte selskap ut fra om selskapet er vesentlig for kommunen eller ikke.
2. Det bør innføres tiltak for å bedre den årlige rapporteringen til eier slik som rapportering på status opp mot formål for de viktigste selskapene til kommunen.»

Formannskapet behandlet Eierskapskontroll-rapporten i sitt møte 07.08.2023 – sak 62/2023 og vedtok følgende:

«Ål formannskap sender saka attende til kontrollutvalet fordi det er uklart kva konkrete forbetringar kontrollutvalet ber om, og forventar at k-utvalet svarar Ål kommune på nynorsk.»

Det er viktig å presisere at:

Heile samandraget nedanfor og utvalsleiar sin saksfremstilling er omsett frå bokmål til nynorsk etter krav frå formannskapet om nynorsk språkform. Er ein i tvil om innhaldet her viser ein til rapporten som revisjonen har levert tidlegare.

Rapport eigarskapskontroll – samandrag (omgjort til nynorsk språkform):

Problemstilling:

- Har kommunen ein politisk vedteken eigarskapsmelding og blir denne revidert jamleg?

Formål:

- Formålet med denne eigarskapskontrollen var å undersøkje om Ål kommune forvaltar sine eigarinteresser i tråd med lovkrav, etablerte normer for god eigarstyring, og dessuten kommunestyrets eigne vedtak og føresetnader på området.

◆ **Revisor si vurdering - 3 vurderingskriterium ut frå problemstillingar**

Opp mot formål og problemstilling har revisor gjennomgått tre vurderingskriterium med til saman åtte underpunkt til krav ut frå vurderingskriteria.

Revisjonen vurderer at kommunen sin etterlevelse av krav til eigarskapskontroll og styring er:

- Etterlevd på tre punkt: 1.1, 1.2 og 3.2
- Delvis etterlevd på fire punkt: 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3
- Ikkje etterlevd på eit punkt: 1.3

1. Kommunen skal minst ein gang i valgperioden utarbeide ei eigarskapsmelding som skal vedtakast av kommunestyret og inneheld lovpålagde krav.

1.1 Kommunen skal ha ei politisk vedteke eigarskapsmelding i kvar valgperiode.

Kommunen har utarbeidd eigarskapsmelding for dei to siste valgperiodane og tilfredsstillar dermed kravet til lova.

- Etterlevd

Kontrollutvalget i Ål kommune
MØTEINNKALLING

- 1.2 Eigarskapsmeldinga skal minimum inneholde kommunen sine prinsipp for eigarstyring slik som oversikt over selskap, kommunale foretak og andre verksemnder som kommunen har eigarinteresser eller tilsvarande interesser i, kommunen sitt formål med sine eigarinteresser eller tilsvarande interesser i verksemnda.**

Eigarskapsmeldinga frå mars 2023 ut frå områda vi har vurdert i dette kapittelet, er tilfredsstillende. Den inneholdt oppdatert oversikt over kommunen sine eigde selskap og formål, eigarandeler og verdien på desse. Dette er ut frå førebels balanse, då regnskap ikkje var avlagd då vi vurderte dette.

- Etterlevd

- 1.3 Det er i kommunen si eigarskapsmelding frå 2019 og 2023 vedteke spesifikke krav opp mot revidering av eigarskapsmeldinga 2. kvart år som skal reviderast av kommunestyret. Og det er i kommunen si eigarskapsmelding sett krav til årleg plan for eierskapskontroll frå kontrollutvalget.**

Kommunen har ikkje fulgt opp eigne krav til revidering og planer på området sidan desse vart vedteke i 2019. Det er krav til revidering av eigarskapsmelding andre kvart år og handsaming av årlege planer for eigarskapskontroll i kommunen sitt kontrollutvalg.

- Ikkje etterlevd

2. Kommunen bør årleg rapportere om tilstanden for selskapa til kommunestyret.

- 2.1. Det bør i eierskapsmeldinga vere omtalt krav til rapportering samla og for det enkelte selskap ut frå «risiko/viktigheit» for kommunen.**

Det er omtalt i kommunen si eigarskapsmelding krav, for dei fleste selskap og rapportering til eigar.

Men det er og selskap der det ikkje er eit fastsett krav. Eigarskapsmeldinga kunne med fordel lista opp selskap ut frå vurdert risiko for kommunen og krav til rapportering/oppfølging ut frå dette.

- Delvis etterlevd

- 2.2. Praksis i punktet over bør bli dokumentert.**

Praksis viser at kommunestyret får forelagt årsmeldingar eller tilsvarende for selskapena. Disse vert ofte lagt fram utan saksfremlegg som vurderer selskapet sin situasjon ut frå kommunen sitt formål med eigarskapet. Det er sakna ei årleg sak eller punkt i kommunen si årsmelding der ein vurderer kommunen sitt eigarskap opp mot kommunen sitt formål med selskapen/samarbeida.

- Delvis etterlevd

3. Kommunen bør ha avklart styringsdialog mellom kommune og selskap både når det gjeld politisk ansvar og administrativt ansvar.

- 3.1. Det bør bli fastsett rutiner for eigarrepresentant, forberedelse og deltaking i selskapa sine generalforsamling/årsmøte/representantskap.**

Kommunen har fastsett reglar for deltaking i kommunen sine eigde selskap sine generalforsamling/årsmøte/representantskap, men denne har svakheiter. Representasjon i kommunen sine selskap er fastsett ut frå eigarandel. Dette bør fastsettast ut frå både økonomisk og samfunnsmessig, og tenesteproduserande viktigheit for kommunen. Slik fastsett representasjon er no, kan kommunen la vere å delta på generalforsamlinga i kommunen sine økonomisk største selskap.

- Delvis etterlevd

- 3.2. Det bør vere avklart behov for administrativ styringsdialog mellom kommune og selskap.**

Revisjonen vurderer at krav til styringsdialogen med eigde selskap skulle vert fastsett noko meir detaljert i enkelte viktige selskap. Men vi ser av gjennomgangen at ein i praksis har tilpassa

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

styringsdialogen med eigde selskap ut frå økonomisk og samfunnsmessig, tjenesteproduserande viktighet for kommunen.

- Etterlevd

3.3. Der det er fleire eigarar bør det avklarast samarbeidsforum utover

generalforsamling/årsmøte/ representantskap, slik som rådmannsforum/regionråd.

Rådmannen si rolle er fastsett i eigarskapsmeldinga frå 2023, men den har etter vår vurdering ei svakheit. Av siste setning frå rådmannen si rolle i eigarskapsmeldinga fremgår det at «sette i verk eigarpolitikken som kommunestyret vedtak». Rådmannen sine verktøy for å iverksette eigarskapspolitikken til kommunen verkar og noko uklar, då rådmann opp mot AS og IKS ikkje har nokon direkte formell mynde. Korleis dette skal gjerast i praksis bør presiserast bedre.

- Delvis etterlevd

◆ Rapportens tilrådingar:

1. Ved neste revidering av eigarskapsmeldinga til kommunen bør det innarbeidast krav til eigarskapsstyring som kan bidra til å lukka svakheiter. Døme på dette er betre spesifisering av krav til tilrettelegginga til rådmannen for politisk styringsdialog. Vidare krav til løpande vurdering av drifta i kvart enkelt selskap ut frå om selskapet er vesentleg for kommunen eller ikkje.
2. Det bør innførast tiltak for å betra den årlege rapporteringa til eigar slik som rapportering på status opp mot formål for dei viktigaste selskapa til kommunen.

Rådmannen har gitt følgende tilbakemelding på rapporten:

«Viser til korrespondanse kring Rapport eierskapskontroll. Rådmannen kjenner seg igjen i rapporten og har ingen merknad til den.»

Til informasjon vedr. rapporten:

I rapporten er det forskjell på rekkefølgen på de 3 vurderingskriteriene omtalt på side 10 og under hvilket kapittel kriteriene er vurdert;

- kriterie nr. 1 under kap. 4,
- kriterie nr. 2 under kap. 6
- kriterie nr. 3 under kap. 5.

Saksframstilling av utvalsteiar Edvin Ræstad:

Formannskapet sitt vedtak om å klarlegge dei konkrete forbetringar som kontrollutvalet ber om og då på nynorsk vil sjølv sagt utvalet oppfylle.

Først vil vi nemne at kontrollutvalet sitt vedtak byggjer på problemstillingar som kjem fram i Rapport «Eigarskapskontroll i Ål kommune». Dette er ein eigarskapskontroll utarbeidd av Viken Kommunerevisjon IKS og konklusjonen her er konkret. Utvalet ville av den grunn ikkje gjengje heile konklusjonen i vårt vedtak då dette vart svært omfattande. Konklusjonen til rapporten viser til både gode sider og svakheit i forvaltninga av eigarskap i selskap/samarbeid.

Rådmann i Ål kommune er forelagt alle problemstillingar i rapporten og har uttalt at han kjenner seg att i rapporten og har ingen merknader til den.

Revisor si vurdering - 3 vurderingskriterium ut frå problemstilling:

Opp mot formål og problemstilling har revisor gjennomgått tre vurderingskriterier med til saman åtte underpunkter til krav ut frå vurderingskriteria.

Revisjonen vurderer at kommunen sin etterlevelse av krav til eigarskapskontroll og styring er:

- Etterlevd på tre punkt: 1.1, 1.2 og 3.2
- Delvis etterlevelse på fire punkt: 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3
- Ikkje etterlevd på eit punkt: 1.3

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Utvalgsleiers fremlegg til vedtak:

Kontrollutvalget tek rapporten «Eierskapskontroll Ål kommune» til etterretning.

Kontrollutvalget oversender saka og rapporten til kommunestyret med fylgjande forslag til vedtak:

Rapporten er eit godt grunnlag for Ål kommune til å styrke og forbetre eigarskapsmeldinga og eigarskapsstyringa.

Kommunestyret ber rådmann utbetre dei fem punkta i rapporten (1.3, 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3), slik at desse tilfredsstiller dei krav til etterleving som rapporten gjer greie for.

Kommunestyret ber ordførar ta kommunal eigarstyring inn som eit punkt i politikaropplæringa til hausten 2023.

Plan for møtet:

Kontrollutvalget drøfter formannskapet sitt vedtak, utvalgsleders saksfremstilling og forslag til vedtak.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tek rapporten «Eierskapskontroll Ål kommune» til etterretning.

Kontrollutvalget oversender saka og rapporten til kommunestyret med fylgjande forslag til vedtak:

Rapporten er eit godt grunnlag for Ål kommune til å styrke og forbetre eigarskapsmeldinga og eigarskapsstyringa.

Kommunestyret ber rådmann utbetre dei fem punkta i rapporten (1.3, 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3), slik at desse tilfredsstiller dei krav til etterleving som rapporten gjer greie for.

Kommunestyret ber ordførar ta kommunal eigarstyring inn som eit punkt i politikaropplæringa til hausten 2023.

Sak 26/23	Revisor informerer
------------------	---------------------------

Dokumenter:

Saksopplysninger:

Revisor informerer om relevante saker/temaer.

Revisor må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken/stille oppfølgingsspørsmål i møtet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Sak 27/23	Statusbrev – rapportering etter årsoppgjørrevisjon 2022
------------------	--

Dokumenter:

– Statusbrev – rapportering etter årsoppgjørrevisjon. Ettersendes

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget har plikt til å følge med på at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, jf. kommuneloven § 23-2.

Viken kommunerevisjon IKS utarbeider årlig en Overordnede revisjonsstrategi for kommunen, som vil være det styrende dokumentet for revisjonsarbeidet og beskriver revisjonens omfang og angrepsvinkel og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Som et ledd i rapporteringen av revisjonsarbeidet mottar kontrollutvalget årlig to Statusbrev der revisjonen rapporterer på overordnet nivå om resultat av utført revisjon, samt opplyser om revisjonens fremdrift og status.

Rapporteringsperioder:

- Statusbrev - Oppsummering av interimrevisjon. Perioden 01.05.-31.12.
- Statusbrev - Rapportering etter fullført årsoppgjørrevisjon. Perioden 01.01.-30.04.

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Statusbrevet som foreligger saken omfatter revisjon av kommunens årsregnskap for 2022 med tilhørende særattestasjoner. Rapporteringen bygger i hovedsak på arbeid utført i periodene 01.01.– 31.05.2023. For øvrig vises det til revisjonens redegjørelser i brevet som gir en god fremstilling av de handlinger og prioriteringer revisjonen har gjennomført i regnskapsåret.

Dersom revisor avdekker forhold som i henhold til kommuneloven § 24-7 skal påpekes skriftlig til kontrollutvalget, gjøres dette i egne brev som nummereres fortløpende.

Plan for møtet:

Revisor anmodes om å redegjøre for Statusbrevet.

Revisor må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken og stille oppfølgingsspørsmål i møtet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen og Statusbrevet til orientering.

Sak 28/23 Forenklet etterlevelseskontroll 2022

Dokumenter:

- Forenklet etterlevelseskontroll 2022 - Revisors attestasjonsuttalelse, datert 29.06.2023
- Nummerert brev nr. 4, datert 29.06.2023
- Risiko- og vesentlighetsvurdering forenklet etterlevelseskontroll 2022, datert 22.08.2022

Saksopplysninger:

I henhold til kommunelovens § 24-9 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: "Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.»

Kontrollen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges frem for kontrollutvalget.

Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrift eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Forenklet etterlevelseskontroll utføres i tråd med *ISAE 3000 Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, men er en kontroll som gjøres med enklere handlinger. Revisor identifiserer områder i økonomiforvaltningen der det er størst behov for at bestemmelser og vedtak følges og der brudd på bestemmelser/vedtak får størst konsekvenser.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til rådmannen om resultatet av kontrollen.

For 2022 valgte Viken kommunerevisjon IKS følgende området for kontroll;

➤ **kontraktsoppfølging**

som område hvor det vil bli gjennomført forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Kontrollens formål er å evaluere i hvilken grad kommunen etterlever regelverk/retningslinjer for kontraktsoppfølging. Vi har valgt å se nærmere på følgende problemstillinger:

1. Har kommunen tilfredsstillende retningslinjer/rutiner for oppfølging av kontrakter?
2. Er det inngått skriftlig kontrakt?
3. Har kontraktene et innhold som gjør det mulig å følge opp anskaffelsen?
4. Er kontraktbestemmelsene fulgt opp på en tilfredsstillende måte?

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Revisor har gitt sin skriftlige attestasjonsuttalelse til kontrollutvalget, datert 29.06.2023 hvor det fremgår at revisor konkluderer med forbehold i forhold til følgende:

- Kommunen mangler klare retningslinjer og rutiner for oppfølging av inngåtte kontrakter for innkjøp til driftsregnskapet.
- For 6 av 16 kontrollerte leverandører av varer/tjenester til driftsregnskapet skal det foreligge skriftlige kontrakter, men kommunen har ikke vært i stand til å fremskaffe disse. Anskaffelsene gjelder kjøp av tjenester til bruk innen omsorg og IPT-tjenester oppvekst.
- For tre av de inngått kontraktene kan revisor ikke uttale seg om kontraktsoppfølgingen da kommunen ikke har besvart revisjonens henvendelser på dette punktet.

Dette er i strid med regelverket for offentlige anskaffelser og revisjonen anbefaler at det etableres skriftlige retningslinjer og rutiner for kontraktsoppfølging.

Grunnet ovennevnte har revisor i sin attestasjonsuttalelse gitt en konklusjon med forbehold. I konklusjonen påpekes det imidlertid at ut over ovennevnte punkt har ikke revisjonen blitt gjort oppmerksomme på noe som gir grunn til å tro at kommunen ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene.

Revisjonen har i nummerert brev nr. 4-2023 til kontrollutvalget gjort utvalget oppmerksomme på ovenstående forbehold og at det ikke kan gis en uttalelse som konkluderer utelukkende positivt for kommunen.

Plan for møtet:

Revisor redegjør for resultatene av kontrollen.

Revisor må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken og stille oppfølgingsspørsmål i møtet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering

Sak 29/23 Kontrollutvalgets budsjett 2024

Dokumenter:

- Anslag på revisjonshonorar 2024, datert 15.08.2023
- Prisjustering revisjonshonorar 3. tertial 2023, datert 15.08.2023
- Regnskaps- og budsjettoversikt for k-utvalget
Internt arbeidsdokument unn. off. med hjemmel i off.lova § 14

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen, jf forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2.

Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme skal følge formannskapetets innstilling til årsbudsjettet, etter kom.loven § 14-3 tredje ledd, til kommunestyret.

Kontrollutvalget sitt budsjett skal inneholde kostnadene for:

- Drift kontrollutvalget
 - *Denne posten består av k-utvalgets godtgjørelser*
Kostnaden for utvalgets egen virksomhet avhenger av antall møter årlig
- Kurs, konferanse, opplæring
 - *Denne posten består av kostnader ifm. deltakelse på kurs/opplæring*
- Drift sekretariatet
- Regnskapsrevisjon av kommunens regnskaper
- Forvaltningsrevisjon
- Eierskapskontroll
- Øvrige særoppgaver, herunder attestasjoner, revisors bistand til kontrollutvalget og deltagelse i møter o.l.

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

I kommunelovens § 23-2 fremgår det hva kontrollutvalget skal påse, herunder bl.a. at k-utvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjoner av kommunens virksomhet og kontroll av selskaper kommunen har eierinteresser i. Det stilles krav til at k-utvalget gjennomfører revisjons- og kontrollprosjekter.

Kostnader til forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller kan variere, herunder ligger antall prosjekter som gjennomføres fra år til år og prosjektenes omfang.

Anslag kontrollutvalgets budsjett 2024:

	Budsjett 2023	Budsjett- forslag 2024
K-utvalget:		
1. Drift kontrollutvalget	Kr. 70 000,-	Kr. 60 000,-
2. Kurs, konferanse, opplæring		Kr. 30 000,-
3. Drift sekretariat	Kr. 100 000,-	Kr. 105 000,-
A. Totalt k-utvalg/sekretariat	Kr. 170 000,-	Kr. 195 000,-
Revisjon:		
4. Regnskapsrevisjon	Kr. 328 000,-	Kr. 351 500,-
5. Forvaltningsrevisjon	Kr. 250 000,-	Kr. 300 000,-
6. Andre særskilte oppgaver *1	Kr. 301 000,-	Kr. 322 000,-
7. Eierskapskontroll *2	Kr. 99 000,-	
8. ROV vedr. Plan forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll *3		Kr. 112 500,-
B. Totalt revisjon	Kr. 978 000,-	Kr. 1 086 000,-
Totalt budsjett A + B	Kr. 1 148 000,-	Kr. 1 281 000,-

*1 Andre særskilte oppgaver – summen omfatter bl.a. attesting, rådgivning og bistand, møter og møteforberedelser til møter i k-utvalget.

*2 «Eierskapskontroll» blir gjennomført i 2023 og satt opp med egen post.

*3 ROV (risiko- og vesentlighetsvurdering) danner grunnlaget for utarbeidelse av k-utvalgets Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-27

Tallene er eks. mva.

Vedlagt saken følger Viken kommunerevisjon IKS (VKR) sitt anslag for revisjonshonoraret for 2024. Prisøkningen for 2024 består av forventet lønnsvekst fra KS og SSB på 4,9 %, samt et etterslep på lønns- og prisvekst fra 2023 på 1,7 %.

VKR sitt budsjett for 2024 blir først vedtatt av representantskapet i november 2023, hvor det vil bli lagt frem en sak om finansieringsordning og forutsetninger i budsjettet.

Kontrollutvalget vil bli informert om resultatet av denne vurderingen.

KLP sine prognoser på pensjonspremie og reguleringspremie for 2024 legges frem i oktober.

VKR tar av ovennevnte årsaker forbehold om ytterligere prisjustering som følge av økt reguleringspremie og endelig behandling av representantskapet.

Plan for møtet:

Kontrollutvalget drøfter budsjettrammen for 2024.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vedtar enstemmig å oversende saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget blir tildelt en budsjettramme på kr. 1 281 000,- for 2024. Budsjettrammen skal dekke kontrollutvalgets oppgaver etter kommunelovens § 23-2 og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalget i Ål kommune
MØTEINNKALLING

Saker til orientering:

- 1. Kommunestyre-vedtak vedr. årsregnskap 2022 for Ål kommune og Ål Kraftverk KF**

Dokument: Vedtak i kommunestyret 15.06.2023 – sak 53/2023.

- 2. Revisjonsbrev 1 til Ål Kraftverk KF – Unn. Off.**

*Dokument: Revisjonsbrev 1 vedr. skattemeldingen for 2022, datert 29.06.2023
Unntatt offentlighet iht. off.lova §23*

Eventuelt: